

यमं विजिगीषुकथानूपेण प्रश्नप्रतिवचनाभ्यां दर्शपूर्णमासकर्मैव (? कामेव) सर्वोत्पत्तिनिमित्तत्वेन स्तोतुकामस्तत्र प्रतिप्रश्नोपायिकां (? पद्मिनां Cod.) आख्यायिकामवतारयति ॥ आर्विज्ञाय वृतः सन् उदग्देशान्जगाम । तस्य निष्कः हिरण्यमयो दोनारः उपायनत्वेन क्षिप्तो (? क्षिप्ता Cod.) बभूव । पुरातनानामार्विज्ञाय वृतानां जनपदं गङ्गां ब्राह्मणानां ग्रीष्मपरीक्षार्थं (?) एकधनं मुख्यं धनं निक्षिप्तं भवति स्म । बहूनां मध्ये कस्यचिज्ज्ञानाधिक्यतारतम्येन जयपराजयाध्यवसानहेतुकं प्रधान्यमुपवल्हः तत्कर्तुं बिभ्यतां भीतिं प्राप्नुवतामुदीच्यानां केवलं निष्क एवोपहित आस तद्ग्रहणाय परस्परं विवदमानानां ज्ञानाधिक्यं स्वयमेव ज्ञास्यत इत्यनेनाभिप्रायेण ॥१॥ अस्मत्समीपदेशं प्राप्य निष्कं न पर्याददीत ॥२॥ उपपन्नो बाहुमूलं तत्सम्बन्धीनि । दुर्वीरणानि (!) वीरणास्तृणविशेषः लुप्तोपमानमेतत् दुष्टानि वीरणानीव ॥६॥ स्वस्योपायनत्वेन कल्पितं निष्कं तस्मै स्वैदायनाय प्रददौ । सुष्ठु वर्णनीयमर्थं ज्ञानते पुरुषाय । उपगृह्य (!) आलिङ्ग्य ॥८॥ उपवल्हेत प्रधानश्रेष्ठ्यं कुर्यात् वर्ह वल्ह प्राधान्ये (धा० १६. ३८.) ॥१॥१॥४॥

इत्थं दर्शपूर्णमासयोः प्रयाजादियागान् (प्रयजातिया० Cod.) शरीरोत्पत्तिनित्यत्वेन प्रतिपाद्य अथ तेषां यागानां सुगादानप्रभृतिहोमात्ताः के चन धर्माः विचार्यन्ते । तत्र सुगादानस्य प्रकारविशेषं दर्शयितुं प्रस्तौति ॥ दक्षिणवामहस्ताभ्यां युगपज्जुह्वपभृतौ गृह्णति । एनमध्वर्युम् । प्रति[प्रति] प्रतिकूलाचरणेन प्रतिपदम् । अकृत (!) कृतवान् ॥१॥ उपमीमांसा उदीरितदोषोक्तिः नास्ति अपि तु तदादानं पशुवृद्धिकरमायुःकरम् । शिञ्जि अव्यक्तशब्दे परस्परं संघटनजनितं शब्दमकुर्वन् ॥२॥ अतिक्रमणविचारं प्रस्तौति । विधमति विगमयति यजमानाद्वियोजयति । उपसमूहति समीपं प्रापयति । दक्षिणेन पदा । सव्येन पादेन ॥३॥ अथ सुगधारणविषयं धर्मविशेषं विधातुं प्रस्तौति । प्रगृह्य प्रकर्षेण समुद्यम्य (? प्रकामेणार्धमुपस्य Cod.) । अतो यजमानः शूलबाहुर्भविष्यति । वाट्वाधारवात् (? वाद्याधार० Cod.) प्राणो नाभिः । नोचैःकृत्येव तं मध्यमधार[र]णमुप तस्य मध्यमप्राणस्य समीपे धारयेत् ॥४॥ उच्चैः ऊर्ध्वस्वरेणादाय आश्रावणं प्रारभ्य शनैर्नोचैःस्वरेण निदधाति परिसमापयति । पापीयान् अतिशयेन दरिद्रः ॥६॥ यावत्परिमाणेन स्वरेण ॥७॥ अणु अल्पं कण्ठस्याल्पता यथा भवति तथा । अस्वरं स्वररहितं क्षीणस्वरम् । कृपणं नु वै कृपणं दोनमिव । अकृत (!) कृतवान् ॥१॥ अस्वरमुदात्तादिस्वररहितम् केवलमुच्चैर्धोषेण । उदात्तादिलक्षणेन यः स्वरः स श्रीः वेदवाक्यस्य सम्पदरूपः ॥१०॥ स्वरवत् उदात्तादिविविक्तास्वरयुक्तम् ॥११॥ अस्मिन्नेवाश्रावणे स्वरविशेषं विधत्ते । उरःप्रदेशे मन्द्रमिव परास्तभ्य गम्भीरध्वनियुक्तमिव पराचीनं (वानं Cod.) संस्तभ्य (स्तन्य Cod.) । उभयतः आद्यतयोः बार्हतं बृहत्सामसम्बन्धी मध्यमस्वरो यथा भवति तथा अन्ततः आश्रावणस्यावसाने उच्चैर्निदध्यात् निक्षिपेत् । त्रीणि हि वाचः स्थानानि मन्द्रमध्यताराख्यानि तत्र मन्द्रस्वरेण (मण्डलस्व० Cod.) आश्रावणं प्रारभ्य मध्यमस्वरगर्भितेन (!) तारस्वरेण परिसमापयेत् ॥१२॥ जुह्वं प्रागग्रामुपभृतोऽग्रदेशात्प्रागवरोप्य । पर्याहृत्य उपभृन्मूलदेशादुपरि नीत्वा । अनुयुववा (!) इति तुशब्द (!) उपमार्थः (उपसायार्थः Cod.) अनुयुयन्निव (!) भ्रातृव्येण संमिश्रयन्निव (यतिच Cod.) अयमध्वर्युः शत्रोः अनुगमनशीलं यजमानमकृत (!) अकार्षीत् ॥१३॥ पार्श्वतः उपभृतः पार्श्वदेशा-